

užití válce. To však bylo vyvráceno zjištěním, jež učinily nižší soudy podle výpovědí svědků L. a K. Žalobci však mimo to zastávali stanovisko, že vlastním podnikatelem co do válcování byl žalovaný okres.

Čís. 17069.

Předpisy vyhlášky místodržitele pro Čechy č. 77/1875 ve znění vyhlášky č. 19/1884 čes. z. z. platí též o parních silničních válcích.

Podnikatel, který dal do provozu parní válec, jehož komín neměl lapače jisker, odpovídá za škodu vzniklou jiskřením z komína.

(Rozh. ze dne 8. října 1938, Rv I 304/38.)

Dne 11. července 1933 odpoledne v době, kdy státní silniční správa prováděla v obci Z. válcování silnice parním válcem právě v úseku, na němž jsou obě usedlosti, o něž jde, vyhořely v uvedené obci Z. usedlost rolníka Václava B. a částečně i usedlost žalobců. Požár byl způsoben jiskrou z parního válce, kterouž zapálena nejprve kolna Václava B., z níž se pak oheň rozšířil na celou usedlost a přenesl se i na stavení žalobců. Komín parního válce neměl lapače jisker. Tvrdíce, že požár byl zaviněn jednak nedostatkem bezpečnostních opatření u parního válce, jednak nedbalostí osob při něm zaměstnaných, za něž jest státní silniční správa podle zákona odpovědná, domáhají se žalobci na Československém státu (státní silniční práva) 64.890 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody. Žalobě vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Vyhlášení místodržitele pro Čechy ze dne 31. října 1875 č. 54.458, č. 77, ve znění vyhlášky téhož ze dne 26. března 1884 č. 19 čes. z. z., uvádí v prvním odstavci, že důvodem jeho vydání bylo to, že se v některých okresích již užívá silničních parostrojů a že se očekávalo, že se užívání silničních parostrojů v hospodářství více rozšíří. Vysvětluje pod č. 1 pojem silničního parostroje, neomezuje se vyhláška na určitý, jen v hospodářství používaný parostroj, nýbrž stanoví všeobecně, že silničním parostrojem je parní silou po cestách a silnicích se pohybující povoz anebo lokomobila, tedy nejen parostroj sloužící dálkové přepravě nákladů hospodářských, jak se snaží dovoditi dovolání. To, že ustanovení č. 1 uvedeného prohlášení je všeobecné a neomezuje se na určitý typ silničního parostroje, vyložil sám tvůrce uvedeného ustanovení v jeho vyhlášení č. 19/1884 čes. z. z., v němž se praví, že vyhláška č. 77/1875 čes. z. z. se v ý s l o v n ě rozšiřuje na jezdění parními pluhy. Použití výrazu výslovně třeba rozumět tak, že se vyhláška č. 77/1875 čes. z. z. podle výkladu jejího tvůrce vztahovala i na parní pluhy a že

jeho platnost pro parní pluhy byla novou vyhláškou jen zdůrazněna. Tím bylo zároveň řečeno, že silničním parostrojem jest rozuměti každý stroj poháněný parní silou, jak to vyplývá z druhého odstavce č. 1, o něž bylo vyhlášení č. 77/1875 čes. z. z. vyhlášením č. 19/1884 čes. z. z. doplněno, kde se zase výslovně a všeobecně stanoví, kdy smí býti uděleno »povolení k jízdě strojů po veřejných silnicích a cestách parní silou se pohybujících«.

Řečené vyhlášky nebyly dosud zbaveny platnosti, jejich účinnost pro parní válce nebyla vyloučena a jízda parními válci po silnicích nebyla zvlášť upravena. Parní válec je nepochybně stroj po silnicích a cestách parní silou se pohybující a proto třeba uvedených vyhlášek užití také na parní válce, i když prý se administrativní úřady, jak to dovolání tvrdí, ustanoveními těchto vyhlášek neřídily; platnost zákonů ustanovení zajisté nezaniká tím, že nejsou zachovávána, jak správně dovodil odvolací soud.

Nižší soudy zjistily, že žalovaný stát dal do provozu parní válec, jehož komín proti výslovnému předpisu č. 4 vyhlášky č. 7/1875 ve znění vyhlášky č. 19/1884 čes. z. z. nebyl opatřen při jízdě dobře zařízeným lapačem jisker. Toto opominutí by zakládalo přestupek podle č. 7 dotyčné vyhlášky a je proto podle posledního odstavce č. 7 a také podle § 1311 obč. zák. žalovaný stát odpovědný za škodu vzniklou z požáru válcem způsobeného.

Čís. 17070.

Je-li u služebnosti vozové cesty přes dvůr služebného statku panujícím statkem usedlost jako hospodářské středisko, z něhož se hospodaří na pozemcích k ní patřících, nemusí býti vykonávání oné služebnosti i pro pozemky později přikoupené rozšířením služebnosti, zejména nejde-li o zvětšení při pravidelném hospodaření nepředvídatelné a nedojde-li k podstatně vyššímu zatížení služebného statku.

(Rozh. ze dne 11. října 1038, Rv I 676/37.)

Srov. rozh. č. 3568, 5892 Sb. n. s.

Žalobce, jenž jest knihovním vlastníkem a skutečným držitelem usedlosti č. p. 16 v R., k níž patří i stavební parcela č. kat. 3 a dvůr, se na žalovaných domáhá výroku, že žalovaní osobováním si služebnosti vozové cesty k právě uvedené parcele k účelu svážení sklizně s pozemků č. kat. 216/3 role a 215/1 louky, zasahují do žalobcova práva vlastnického, že jsou povinni to uznati a takových jízd napříště se zdržeti. K odůvodnění žaloby přednesl, že žalovaným přísluší služebnost vozové cesty jen pro pozemky patřící původně k usedlosti žalovaných, nikoli však i pro shora uvedené pozemky nově přikoupené.